

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS 2000 M. GRUODŽIO 15 D. NUTARIMO NR. 1458 „DĖL KONKREČIŲ VALSTYBĖS
RINKLIAVOS DYDŽIŲ SĄRAŠO IR VALSTYBĖS RINKLIAVOS MOKĖJIMO IR GRAŽINIMO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO
(TAP NR. 18-1028(2)) (TAIS NR. 18-6188(3))**

2018-09-11 Nr. NV-2381

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: nustatyti perskaičiuotus ir patikslintus valstybės rinkliavos dydžius. Siūloma keisti 343 iš 2500 valstybės rinkliavos dydžių, iš kurių 153 valstybės rinkliavos dydžius siūloma didinti ir 190 – mažinti. Valstybės rinkliavos dydžių pakeitimai yra susiję su:

- Paslaugos teikimo išlaidų sumažėjimu arba padidėjimu, pasikeitus teisės aktuose nustatytiems reikalavimams, peržiūrėjus dokumentų išdavimo procedūras, jų trukmę;
- Licencijų, leidimų ir kitų dokumentų išdavimo procedūrų perkėlimu į elektroninę erdvę;
- Valstybės tarnautojų atlyginimų pokyčių įvertinimu.

Dabartinė situacija: kalendoriniams metams pasibaigus, Vyriausybė, atsižvelgdama į faktišką paslaugų teikimo išlaidų padidėjimą ar sumažėjimą, perskaičiuoja ir patikslina valstybės rinkliavos dydžius ir dėl to priima nutarimą. Institucijos pateikė siūlymus keisti valstybės rinkliavos dydžius.

Projekto esmė: pagal institucijų pateiktus pasiūlymus siūloma keisti apie 14 proc. (343 iš 2500) valstybės rinkliavos dydžių iš kurių 45 proc. arba 153 valstybės rinkliavos dydžius siūloma didinti ir 55 proc. arba 190 – mažinti. Daugumos valstybės rinkliavų dydžiai keičiasi nežymiai.

Didžiausi siūlomi keitimai ir jų priežastys:

- Siūloma mažinti valstybės rinkliavos dydžius už visas Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI) teikiamas paslaugas. Pakeitimai siūlomi įsigaliojus Branduolinės saugos įstatymo pakeitimams, atsižvelgiant į VATESI įgytą patirtį vertinant pateiktus ūkio subjekto dokumentus;
- Siūloma didinti valstybės rinkliavos dydžius už kai kurias Civilinės aviacijos administracijos (CAA) teikiamas paslaugas (licencijos vykdyti oro susisiekimą išdavimą, oro vežėjų sertifikavimą ir k.t.). Priežastys:

- ✓ įvertintas pasikeitęs teisinis CAA teikiamų paslaugų reglamentavimas ir įstaigos pateikti rinkliavų dydžių skaičiavimai. Pagrindiniai CAA paslaugų teikimo išlaidų pokyčiai susiję su ES teisės aktais nustatytų reikalavimų, susijusių su skrydžių saugos ir aviacijos saugumo procedūrų įvertinimu, dokumentų išdavimo procedūrų ir jų trukmės pasikeitimais, darbuotojų atlyginimų pokyčių įvertinimu – didžioji dalis rinkliavų nebuvo perskaičiuotos 10-15 m., kai kurioms paslaugoms teikti reikalingi aukštesnes kategorijas turintys darbuotojai. Pavyzdžiui, oro vežėjų licencijos rinkliavos dydžio pokytį (nuo 1592 iki 4976 Eur) lėmė ES Reglamentu 1008/2008 nustatyti papildomi reikalavimai gauti licencijai. Papildomai reikalinga vertinti oro vežėjo vadovo reputaciją, išplėstas finansinio tinkamumo ir priklausomybės vertinimas ir su tuo susijusių įrodymų duomenų tikrinimo apimtis, papildomai vertinami keleivių srautai, skrydžių maršrutai, orlaivių parko pajėgumai, įvairūs galimų grėsmių visuomenei oro vežėjo bankroto atveju kriterijai.
- ✓ didžioji dalis CAA rinkliavų dydžių neatitinka valstybės patiriamų išlaidų, kurios patiriamos teikiant paslaugą.
- ✓ šiuo metu susidaręs skirtumas tarp valstybės rinkliavos dydžio ir paslaugos teikimo išlaidų kompensuojamas valstybės biudžeto lėšomis.

- ✓ Susisiekimo ministerijos ir audito įm. „PricewaterhouseCooper“ auditų išvadose pažymėta, kad reikalinga iš esmės peržiūrėti visų CAA teikiamų paslaugų rinkliavų dydžius. Esant neadekvatiems dydžiams mokesčių mokėtojų pinigais subsidijuojamas ne tik Lietuvos, bet ir užsienio šalių verslas, nesudaromos sąlygos steigti naujiems rinkos dalyviams. CAA rinkliavų įkainių dydžiai ne tik nepadengia paslaugos teikimo sąnaudų, bet ir „dempinguoja“ kainas.

Finansų ministerijos duomenimis, net ir pritarus siūlomiems valstybės rinkliavos dydžiams, pavyzdžiui, rinkliavų už orlaivio registravimą, už orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimą dydžiai būtų mažesni nei Latvijoje ar Estijoje.

Taip pat pažymėtina, kad Susisiekimo ministerija kartu su CAA siūlo ženkliai sumažinti rinkliavas už oro vežėjų, kurie vykdo komercinius skrydžius vieno tipo orlaiviais pažymėjimo dublikato išdavimą nuo 724 iki 100 eurų, daugiau nei vieno tipo orlaiviais, - pažymėjimo dublikato išdavimą nuo 1158 iki 100 eurų;

- Siūloma didinti valstybės rinkliavą už Aplinkos apsaugos agentūros išduodamą leidimą įkurti zoologijos sodą nuo 145 iki 452 eurų. Keitimas siūlomas atsižvelgiant į Laukinės gyvūnijos įstatymo nuostatas. Leidimai įkurti zoologijos sodą turi būti išduodami tik įsitikinus ūkio subjekto techninėmis galimybėmis, visais atvejais patikrinimą turi atlikti Zoologijos sodų patikrinimo komisija, kurią sudaro skirtingų kompetencijų asmenys. Pažymėtina, kad iki 2018 m. išduoti tik 5 leidimai įkurti zoologijos sodą.

Kiti aktualūs siūlomi pakeitimai ir jų priežastys:

- Lošimų priežiūros tarnyba, įvertinusi valstybės tarnautojų atlyginimų pokyčius, siūlo nežymiai didinti valstybės rinkliavos dydžius už licencijos išdavimą organizuoti didžiąją loteriją, bingą, stalo lošimus, k.t. ir išduodant atitinkamus leidimus verstis su lošimais susijusia veikla.
- Aplinkos ministerija siūlo padidinti valstybės rinkliavos už su statyba susijusių dokumentų išdavimą dydžius. Už deklaracijos apie statybos užbaigimą išdavimą (jį išduodama apie 9 tūkst.) valstybės rinkliavos dydį siūloma didinti nuo 20 iki 25 eurų, nes nuo 2017 m. įsigaliojo naujas statybos techninis reglamentas, pasikeitė statybos užbaigimo procedūros; už pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendimų (išduodama apie 4,5 tūkst.) - nuo 20 iki 25 eurų, nes taip pat keitėsi išdavimo tvarkos procedūros; už statybos užbaigimo aktą (išduodama apie 2,9 tūkst.) – nuo 60 iki 75 eurų, nes nuo šiol statybos užbaigimo aktas išduodamas daugiausiai ypatingiems statiniams, dėl to didėja vidutinės darbo laiko sąnaudos. Aplinkos ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija siūlo nustatyti valstybės rinkliavą už savivaldybių išduodamus statybą leidžiančius leidimus didinti 15 eurų, atsižvelgiant į nuo 2017 m. įsigaliojusius Statybos įstatymo pakeitimus ir atsiradus naujiems privalomiems reikalavimams nagrinėjant prašymus. Pažymėtina, kad „Doing Business“ tyrimų duomenimis, aukščiau minėti Lietuvoje taikomi rinkliavų dydžiai yra patys mažiausi tarp ES valstybių.
- Sveikatos apsaugos ministerija siūlo didinti valstybės rinkliavos už išduodamus leidimus – higienos pasus dydžius (išduodama apie 3,4 tūkst.), nes keitėsi ir tapo sudėtingesnė leidimų – higienos pasų išdavimo tvarka, didėjo specialistų darbo užmokestis.
- Kadangi šiuo metu mokama valstybės rinkliava už ūkininko ūkio įregistravimą padengia tik 50 proc. savivaldybių siūlomų išlaidų siūloma didinti minėtos rinkliavos dydį nuo 5,7 eurų iki 12 eurų.
- Atsižvelgiant į lobistinės veiklos įstatymo pakeitimus, kad lobistu galės būti tik fizinis asmuo, siūloma panaikinti valstybės rinkliavą už papildomo lobisto pažymėjimo išdavimą juridinio asmens darbuotojui.
- Siūlomi ir kiti pakeitimai.

Derinimas: ankstesnis projekto teikimas svarstytas 2018 m. liepos 24 d. tarpinstituciniame pasitarime, kuriame nutarta pasiūlyti Susisiekimo ministerijai, Aplinkos ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai pagal kompetenciją pateikti papildomus skaičiavimus ir paaiškinimus dėl siūlomų valstybės rinkliavos dydžių keitimo. Ministerijos skaičiavimus ir paaiškinimus pateikė.

Įvertintos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui pastabų ir siūlymų neturi.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas atitinka Vyriausybės programos nuostatas, kuriose numatoma gerinti teisės aktų kokybę, taip pat siekti teisės aktų aiškumo, vienareikšmiškumo, vientisumo.

Dalykinio vertinimo išvada: 2017 m. spalio 4 d. Vyriausybės posėdyje Nr. 40 daugiausiai diskusijų kilo dėl siūlymo didinti valstybės rinkliavos dydžius, susijusius su statybos leidimų, higienos pasų išdavimu. Minėtos rinkliavos nebuvo pakeistos ir buvo pavesta Aplinkos ministerijai ir Sveikatos apsaugos ministerijai parengti ir pateikti Finansų ministerijai argumentuotus paaiškinimus ir pagrįstus analize skaičiavimus dėl valstybės rinkliavos dydžių, susijusių su statybos leidimų, higienos pasų išdavimu, keitimo.

2018 m. liepos 24 d. tarpinstituciniame pasitarime Vyriausybės kancleris Algirdas Stončaitis ir Vyriausybės kanclerio pavaduotojas Alminas Mačiulis pasiūlė Susisiekimo ministerijai, Aplinkos ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai pagal kompetenciją pateikti papildomus skaičiavimus ir paaiškinimus dėl siūlomų valstybės rinkliavos dydžių keitimo, nes Aplinkos ministerija siūlė valstybės rinkliavas, susijusias su statybų leidimų išdavimu, didinti analogiškais dydžiais kaip ir 2017 m., taip pat nebuvo pateikti detalūs skaičiavimai ir išsamūs pagrindimai dėl kai kurių Susisiekimo ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos reikšmingai didinti siūlomų valstybės rinkliavos dydžių.

Pažymėtina, kad Susisiekimo ministerija, Aplinkos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija pagal kompetenciją pateikė papildomus skaičiavimus ir paaiškinimus dėl siūlomų valstybės rinkliavos dydžių keitimo. Taip pat, atsižvelgiant į tarpinstitucinio pasitarimo metu išsakytas pastabas ir atlikus pakartotinį įvertinimą, lyginant su anksčiau Vyriausybei teiktais projektais (2017 m. spalio 4 d. ir/ar 2018 m. liepos 24 d.):

- Susisiekimo ministerija kartu su CAA siūlo valstybės rinkliavas už CAA teikiamas paslaugas didinti 5-12 proc. mažiau;
- Sveikatos apsaugos ministerija siūlo didinti valstybės rinkliavas už leidimų – higienos pasų išdavimą 5-20 proc. mažiau;
- Aplinkos ministerija siūlo valstybės rinkliavas už statybą leidžiančių dokumentų išdavimą didinti nuo 6-50 proc. mažiau.

Siūloma projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio **B** dalyje.